

ПРИЛОЖЕНИЯ

КЪМ

Програма за управление на отпадъците на община Девин за периода 2021-2028 г.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на таблици	3
Списък на фигури.....	3
Приложение № 1 Отпадъци, които са извън обхвата на ОПУО Девин	4
Приложение № 2 Анализи на състоянието на управлението на отпадъците	5
1.1. Анализ на състоянието относно отпадъците.....	5
1.2. Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и стратегическите/програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините	18
1.3. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво	19
1.4. Анализ на дейността на регионалното сдружение за управление на отпадъците	21
1.5. Анализ и оценка на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове.....	23
1.6. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване.....	26
1.7. Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „отговорност на производителя“ и „замърсителят плаща“	26
1.8. Анализ на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците	29
1.9. Анализ на приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците.....	36
1.10. Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им	38
1.11. Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците	39
Приложение № 3 Прогнози	41

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИ

Таблица 1.	Генерирани годишни количества смесени битови отпадъци в община Девин за периода 2015-2021 г.	7
Таблица 2.	Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2019 г.	9
Таблица 3.	Генерирани производствени отпадъци на територията на община Девин за периода 2015-2020 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС).....	11
Таблица 4.	Генерирани строителни отпадъци на територията на община Девин за периода 2014-2020 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС), тон	14
Таблица 5.	Генерирани строителни отпадъци на територията на община Девин за периода 2014-2020 г. (по данни от община Девин), куб. м.	14
Таблица 6.	Генерирани опасни отпадъци на територията на община Девин за периода 2014-2020 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС), тон	16
Таблица 7.	Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Девин (съгласно данни, подадени към ИАОС), тон.....	17
Таблица 8.	Транспортни средства за събиране на битовите отпадъци.....	33
Таблица 9.	Налични съдове за събиране на битови отпадъци.....	33
Таблица 10.	Регистрирани площадки за събиране, съхраняване на отпадъци на територията на община Девин	34
Таблица 11.	Фирми, извършващи транспорт на отпадъци, регистрирани на територията на община Девин	34
Таблица 12.	Приходи от такса – битови отпадъци за периода 2015-2021 г.	39
Таблица 13.	Разходи за управление на дейностите с отпадъци, които са направени за периода 2017-2020 г.	39
Таблица 14.	Прогнози на НСИ за област Смолян(при хипотеза за конвергентност) .	41
Таблица 15.	Демографска прогноза за населението в община Девин (при хипотеза за конвергентност).....	41
Таблица 16.	Прогноза за нормата на натрупване на община Девин за периода 2022-2028 г., кг/ж/година	43
Таблица 17.	Прогнозно количество битови отпадъци за община Девин	43
Таблица 18.	Прогноза за количествата на образувани отпадъци съгласно морфологичния им състав за община Девин в тона	44

СПИСЪК НА ФИГУРИ

Фигура 1.	Количествата на общо образуваните смесени битови отпадъци за периода 2015-2021 г.	7
Фигура 2.	Средногодишно население в община Девин с прогноза до 2030 г.	42

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН

**ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 ОТПАДЪЦИ, КОИТО СА ИЗВЪН ОБХВАТА НА
ОПУО ДЕВИН**

1. Радиоактивни отпадъци;
2. Отпадъчни газове, изпускани в атмосферния въздух;
3. Земя (in situ), включително неизкопана замърсена почва и трайно свързани със земята сгради;
4. Незамърсена почва и други материали в естествено състояние, изкопани по време на строителни дейности, когато е сигурно, че материалът ще бъде използван за целите на строителството в естественото си състояние на площадката, от която е изкопан;
5. Излезли от употреба експлозиви;
6. Фекална материя, различна от класифицираната в т. 8, слама и други естествени неопасни материали от селското или горското стопанство, използвани в земеделието и лесовъдството, или за производството на енергия от такава биомаса чрез процеси или методи, които не увреждат околната среда и не застрашават човешкото здраве;
7. Отпадъчни води;
8. Странични животински продукти, включително преработени продукти, по Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г., за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (Регламент за страничните животински продукти) (ОВ, L 300/1 от 14 ноември 2009 г.), наричан по-нататък Регламент (ЕО) № 1069/2009, с изключение на предназначенията за изгаряне, депониране или използване в съоръжение за биогаз или компост;
9. Трупове на умрели, но не заклани животни, включително такива, които са убити, за да се прекрати разпространението на епизоотични болести, и които се обезвреждат в съответствие с Регламент (ЕО) № 1069/2009;
10. Отпадъци, получени от проучването, добива, преработването и съхраняването на минерални суровини и при експлоатация на кариери по Закона за подземните богатства и класифицирани като „минни отпадъци“;
11. Седименти, преместени в повърхностни води с цел управление на водите и водните обекти или предотвратяване на наводнения, или намаляване на последствията от наводнения и засушаване, или рекултивация на земи, ако е доказано, че това не противоречи на други закони и седиментите нямат опасни свойства.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

**ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО НА
УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ**

1.1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИТЕ

Настоящият раздел съдържа анализ на потоците отпадъци, образувани на територията на община Девин. В анализа са включени следните видове отпадъци:

- Битови отпадъци. В рамките на битовите отпадъци особено внимание е отделено на биоразградими битови отпадъци и отпадъци от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло;
- Производствени неопасни отпадъци;
- Строителни отпадъци;
- Опасни отпадъци;
- Специфични потоци отпадъци, които включват:
 - Масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), отпадъчни масла и нефтопродукти, излезли от употреба гуми);
 - Утайки от ПСОВ;
 - Медицински и биологични отпадъци.

За всеки от посочените видове отпадъци са формулирани въпроси, на които анализът се стреми да отговори, представени в съответната част на раздела.

Битови отпадъци

Анализът на състоянието и прогнозата за количествата и източниците на битовите отпадъци, образувани на територията на община Девин, включва следните нива на управление на отпадъците – община Девин и РСУО-Доспат. Разгледани са количествата на битовите отпадъци – образувани, събрани, повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени.

На базата на тези анализи се дават отговори на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните битови отпадъци в община Девин за разглеждания период?
- Каква е тенденцията спрямо предходните години относно общия поток отпадъци? Увеличава ли се или намалява делът на битовите отпадъци в количеството на общо образуваните в България отпадъци и в потока отпадъци, към които принадлежи?
- Какви са количествата на повторно използваните, рециклираните, оползотворените и обезвредените битови отпадъци? В каква степен основно

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

прилаганият в регион Доспат метод за обезвреждане на битови отпадъци съответства на йерархията за управление на отпадъците?

- Какви са тенденциите в третирането на битовите отпадъци?
- Какви количества битови отпадъци са образувани от домакинствата?
- Къде е община Девин в сравнение с другите общини в България по отношение на образуване и третиране на битовите отпадъци?
- Какъв е съставът на образуваните/събраните/депонирани битови отпадъци в страната и какви са тенденциите през годините?

Определение за битови отпадъци

Съгласно Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците битови отпадъци са: „а) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биологични отпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и обемни отпадъци, включително дюшеци и мебели; б) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства; Битовите отпадъци не включват отпадъците от производството, селското стопанство, горското стопанство, рибарството, септичните ями и канализационната система и от третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води, излезли от употреба моторни превозни средства или отпадъци от строителство и разрушаване.“

Генерирани количества, третиране и основни източници

Основни тенденции в образуването на битови отпадъци

Количеството на генерираните отпадъци може да се разглежда като показател за това, колко ефективно е обществото, специално по отношение на използването на природните ресурси, и за избора на най-подходящи методи за третиране на отпадъците.

За периода 2008-2018 г. общото количество на образуваните битови отпадъци на територията на страната намалява с около 36%, а количеството на директно депонираните отпадъци – с около 75%.

Общото количество на образуваните смесени битови отпадъци на територията на община Девин се е увеличило постепенно до 2021 г. Най-малко количество отпадъци са събрани през 2016 г. (2 539,36 т.).

През 2021 г. отпадъците достигат 3 159,68 т., а през 2015 г. са били 2 676,974 т., което е ръст от 18%.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

Таблица 1. Генерирани годишни количества смесени битови отпадъци в община Девин за периода 2015-2021 г.

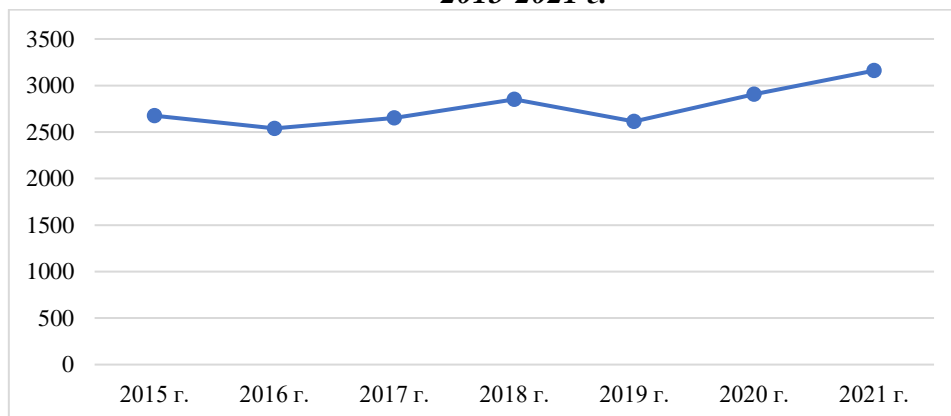
Година	Смесен битов отпадък (тон)
2015	2 676,974
2016	2 539,36
2017	2 650,72
2018	2 849,9
2019	2 613,784
2020	2 907,2
2021	3 159,68

Източник: Община Девин

Цялото количество събрани битови отпадъци през 2021 г. в общината се депонират.

Данните за количествата на общо образуваните битови отпадъци за периода 2015-2021 г. по данни на община Девин са представени на следващата фигура.

Фигура 1. Количествата на общо образуваните смесени битови отпадъци за периода 2015-2021 г.

Източник: Община Девин

В периода на анализ образуваните в България количества битови отпадъци следват обща тенденция на намаление, която е прекъсната през 2014 и 2017 г. За територията на община Девин се забелязва обратната тенденция за увеличаване на отпадъците до 2018 г. и постепенно спадане през следващите две години.

Относителният дял на битовите отпадъци в общото количество образувани неопасни (вкл. минерални) отпадъци от икономически дейности в страната остава около 2-4% за периода на анализ.

Население и населени места с организирано събиране на битовите отпадъци

На територията на община Девин има въведено организирано сметосъбиране, сметоизвозване на битовите отпадъци и депонирането им на Регионално депо за неопасни отпадъци в с. Барутин (общ. Доспат).

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

На основание чл. 44, ал. 1, т.1 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, чл. 63, ал. 2, във връзка с чл. 62 от Закона за местните данъци и такси, във връзка с чл. 65 от Административнопроцесуалния кодекс, всяка година със заповед на кмета на община Devin се определят населените места с оказване на услуги по организирано събиране, използване и обезвреждане в депа на битовите отпадъци, и поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, при определяне на график на сметосъбирането.

Дейностите по събиране и транспортиране на отпадъците от домакинствата, административните сгради и търговските обекти се извършва чрез Общинско предприятие „Благоустройство и комунално стопанство“ – Devin (ОП „БКС – Devin“).

За период от 20 години (1999-2018 г.) делът на населението, обхванато от системите за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци, нараства от 77,6% през 1999 г. до 99,8% през 2020 г. Това нарастване се обяснява основно с факта, че са създадени и са започнали да функционират нови системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване в по-малките, изцяло селски общини, както и обхващане с услугата на нови населени места в голяма част от общините, които в началото на разглеждания период не са имали пълно покритие на населените места и населението. Данните на НСИ показват увеличаване на броя на обслужваните населени места от 1 139 през 1999 г. на 4 727 през 2020 г., като най-силно нарастване е отчетено в периода 2004-2010 г.

Норма на натрупване на отпадъците

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. През десетгодишния период 2008-2018 г. по данни на НСИ образуваните битови отпадъци на човек от населението в България намаляват значително от 590 до 407 кг/жител/година.

За територията на община Devin се наблюдава тенденция към увеличаване на образуваните битови отпадъци на човек от населението, която постепенно нараства. През 2018 г. битовите отпадъци на човек от населението достига 261 кг/жител/година, което е под средното за страната (407 кг/жител/година). В сравнителен план община Devin е под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население между 3 000 – 25 000 жители.

През следващите години количествата се увеличават и през 2021 г. нормата на натрупване е 312 кг/жител/година.

Повторно използване, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на битовите отпадъци

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

Въпреки че в България е констатирана положителна тенденция относно образуваните битови отпадъци на жител, страната ни все още е с много високи нива на депонираните битови отпадъци спрямо останалите страни-членки на ЕС.

В България количеството на депонирани отпадъци намалява с по-бързи темпове от средното за ЕС в периода 2008-2018 г., но в нашата страна се депонират почти два пъти повече битови отпадъци на жител от средноевропейското ниво.

Положителна е тенденцията обаче, че количеството на директно депонираните битови отпадъци за периода 1999-2018 г. намалява с близо 74%. Най-ниското ниво на показателя е достигнато през 2018 г., а най-високото – през 2009 г. Общото количество на депонираните битови отпадъци също намалява, като за периода 2009-2018 г. намалението е почти 50%.

Намаленията на количествата на общо депонираните и на директно депонираните битови отпадъци могат да се обяснят най-вече с въвеждането в експлоатация на нови инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и сепариращи инсталации за смесени битови отпадъци.

През 2014 г. е учредено Регионално сдружение за управление на отпадъците – Доспат, включени в него са общините: Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница.

„Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Доспат, Сатовча, Борино и Девин“, включващо инсталация за депониране, се намира на около 2,4 км от центъра на с. Барутин, в местност „Долно ливаде“ – „Шахтата“ в землището на с. Барутин, община Доспат. Площадката е с площ 38,434 дка. и представлява котлован от открита кариера на бившия рудник „Изгрев“ от находище Доспат.

Община Доспат е оператор и притежател на комплексното разрешително (№ 328 – Н1/2019 г.) за инсталация „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Доспат, Сатовча, Борино и Сърница“ – гр. Доспат.

Източници на образуваните битови отпадъци

Основен източник на битовите отпадъци на територията на община Девин са домакинствата.

Таблица 2. Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и отделно събрани – средно за общината за 2019 г.

Вид отпадъци	Морфологичен състав	Смесени битови отпадъци		Разделно събрани фракции	Общо	
		среден %	т/год	т/год	т/год	%
Органични (биоразградими)	Хранителни	10,01%	269,1	0	269,1	8,72%
	Хартия и картон	9,43%	253,62	31,8	285,41	9,25%
	Пластмаса	12,35%	331,96	6,2	338,16	10,96%
	Текстил	4,64%	124,83	0	124,83	4,04%
	Гума	3,96%	106,56	0	106,56	3,45%
	Кожа	3,28%	88,18	0	88,18	2,86%

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

Вид отпадъци	Морфологичен състав	Смесени битови отпадъци		Разделно събрани фракции	Общо	
		среден %	т/год	т/год	т/год	%
	Градински	11,59%	311,77	345	656,77	21,28%
	Дървесни	8,80%	236,73	0	236,73	7,67%
Неорганични	Стъкло	7,08%	190,43	10	200,43	6,49%
	Метали	4,01%	107,96	0	107,96	3,50%
	Инертни - едри	6,33%	170,1	0	170,1	5,51%
Опасни	Опасни	2,16%	58,19	4,55	62,47	2,03%
Други	Други - неопределими	4,22%	113,5	0	113,5	3,68%
Ситна фракция	Ситна фракция <4 см	12,13%	326,07	0	326,07	10,56%
Общо:		100,00%	2 688,99	397,55	3 086,53	100%

Източник: Обобщен финален доклад по проект „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“, Изпълнител: „ЕКО-Морфология България“ ДЗЗД, Възложител: ПУДООС, 2019 г.

Преобладаващият отпадък в битовите отпадъци на община Devin са градинските отпадъци – 21,28%. Следват отпадъците от пластмаса – 10,96% и ситната фракция <4 см., която е 10,56% от общото количество отпадъци.

През 2019 г. разделно събрани са 52,2% от градинските отпадъци.

Основни изводи:

- Общото количество на образуваните смесени битови се повишава постепенно до 2021 г. Най-малко количество отпадъци са събрани през 2016 г. (2 539,36 т.).
- Отпадъците през 2021 г. достигат 3 159,68 т., което е с 18% повече спрямо 2015 г.
- Същата тенденция се проследява и при количествата образувани битови отпадъци на човек от населението;
- През 2018 г. са обзарувани 261 кг/ж/година, а през 2021 г. – 312 кг/ж/година, което е под средната стойност за страната (407 кг/жител/година);
- В сравнителен план община Devin е над средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население между 3 000 – 25 000 – жители – 346 кг/жител/година;
- Основен източник на битовите отпадъци са домакинствата;
- Депонирането, като метод за обезвреждане на отпадъците, е с най-голям относителен дял в третирането на битовите отпадъци;
- Организирано сметосъбиране и сметоизвозване има на в 13 населени места на територията на община Devin.

Производствени отпадъци

Анализът се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните производствени отпадъци на територията на община Devin?

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

- Кои са основните източници на производствени отпадъци на територията на община Девин?
- Какви са количествата на третираните по различни методи производствени отпадъци в страната за разглеждания период?
- Каква е ситуацията на територията на община Девин относно показателя производствени отпадъци на единица БВП?

Определение за производствени отпадъци

Производствени отпадъци са отпадъците, образувани в резултат на производствената дейност на физическите и юридическите лица (§1, т. 32 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, Обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.).

На база наличната информация е извършен анализ на съществуващото състояние на производствените отпадъци на територията на община Девин в следната последователност:

- Образувани производствени отпадъци: от дейността по икономически групи; по групи от Списъка на отпадъците.
- Производствени отпадъци на единица БВП: производствени отпадъци на единица БВП; сравнение между България и други страни от ЕС.

Националният статистически институт и ИАОС са основните източници на информацията, свързана с управление на производствените отпадъци.

Образувани производствени отпадъци

През разглеждания период 2014-2020 г. най-голям дял производствени отпадъци имат отпадъците от дървообработването и от производството на дървесни плоскости и мебели, целулоза, хартия и картон с код 30105 (трици, талаш, изрезки, парчета, дървен материал, плоскости от дървесни частици и фурнири, различни от упоменатите в 03 01 04). Тяхното количество през 2020 г. е 1 005,292 т., което е 78,5% от цялото количество генерирани производствени отпадъци (1 280,178 т.).

Таблица 3. Генерирани производствени отпадъци на територията на община Девин за периода 2015-2020 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС)

Вид отпадък/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Отпадъци от селското стопанство, градинското растениевъдство, отглеждането на аквакултури, горското, ловното и рибното стопанство, производството и преработването на хранителни продукти							
20204							2,750
20502							0,054
Отпадъци от дървообработването и от производството на дървени плоскости и мебели, целулоза, хартия и картон							
30105		455,160	929,850	849,160	848,470	1234,640	1005,292
Отпадъци от кожарската, кожухарската и текстилната промишленост							
40222	15,460	19,030	10,760	2,900	7,995	9,370	56,300

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

Отпадъци от органични химични процеси							
70213	0,412		1,695				
Отпадъци от формоване, физична и механична повърхностна обработка на метали и пластмаси							
120101						48,4	
120103						17,74	
120105	64,658	73,627	91,722	84,589	92,005	208,03	148,79
Отпадъци, неупоменати на друго място в списъка							
160214	0,134	2,86	0,05	0,75	0,045		0,392
160604		0,002					
Отпадъци от хуманитарно или ветеринарното здравеопазване и/или свързана с тях изследователска дейност							
180109						0,001	
Отпадъци от съоръжения за обработване на отпадъци, пречиствателни станции за отпадъчни води извън мястото им на образуване и от водното стопанство за подготовка на вода за питейни нужди и за промишлена употреба							
191202	0,910		0,250	118,480	3,120	38,960	0,791
191203				0,554			4,849
191212		3,846	3,650	5,300	17,350	2,641	0,900
Битови отпадъци (домакински отпадъци и сходни с тях отпадъци от търговски, промишлени и административни дейности), включително разделно събрани фракции							
200101	40,771	40,771	86,303	86,303	73,760	136,840	60,060
200132			0,0001	0,001			
200139						4,300	

Източник: ИАОС

Отпадъци на единица БВП

През 2016 г. в България се отчита втората най-голяма стойност на количеството генерирани отпадъци на единица БВП (след Естония), която е повече от шест пъти по-голяма от средното за ЕС-27. В периода 2004-2016 г. се наблюдава положителна тенденция и нивата на изследвания индикатор намаляват.

Тенденциите по отношение на производствените отпадъци средно за България до средата на разглеждания период, стойностите на показателите намаляват както средно за ЕС, така и в България, като в България стойностите на показателя намалява с по-бързи темпове.

Основни изводи:

- В периода 2014-2020 г. се наблюдава повишаване количествата образувани производствени отпадъци за територията на община Devin;
- През 2020 г. количеството генерирани опасни отпадъци е 1 280,178 т., а през 104 г. количеството е било 122,345 т.;
- През 2020 г. най-голям дял са генерирани отпадъци с код 30105 (трици, талаш, изрезки, парчета, дървен материал, плоскости от дървесни частици и фурнири, различни от упоменатите в 03 01 04).

Строителни отпадъци

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

Анализът се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните и оползотворени строителни отпадъци на територията на община Девин?
- Кои са основните източници на строителни отпадъци на територията на община Девин?
- Каква е ситуацията в община Девин относно показателя строителни отпадъци на глава от населението в сравнение със страната.

Определение

Съгласно ЗУО „строителни отпадъци“ са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква „а)“ от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения.

Национален стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г.

Основната стратегическа цел, която е поставена в Национален стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г., е до 2020 г. в България да бъде изградена развита система за управление на отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР), която да осигури не по-малко от 70% икономически целесъобразно рециклиране на отпадъците, образувани в резултат на строителните дейности. По този начин България ще отговори на изискванията, съгласно Рамковата Директива за отпадъците.

Други важни стратегически цели са предотвратяването и намаляването на количеството на образуваните ОСР, като по този начин се намалява необходимостта от изграждането на нови депа и други съоръжения за строителни отпадъци. Предвижда се въвеждане на практики за селективно разрушаване, както и събиране и съхраняване на ОСР на строителната площадка по начин, осигуряващ в максимална степен тяхното последващо икономически и технически целесъобразно рециклиране и оползотворяване. Подчертава се необходимостта от създаване на условия за разширяване на пазара на рециклираните строителни материали, увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципа „замърсителят плаща“ при интегрирано управление на отпадъците.

В Националния стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване са определени конкретни цели за оползотворяване и рециклиране на

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

строителните отпадъци по години. Процентите са изчислени на база на наличните данни и направени в плана прогнози за образуваните строителни отпадъци.

Разработеното и прието национално законодателство по управление на строителните отпадъци осигури солидна основа и се основа изцяло на Националния стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване до 2020 г.

Национални цели за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци

Съгласно ЗУО, който определя поэтапно по години целите, за да се достигне крайната цел през 2020 г.:

- до 1 януари 2016 г. – най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2018 г. – най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2020 г. – най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС №267 от 05.12.2017 г., определя някои допълнителни изисквания за управлението на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали в строителството. Съгласно сроковете, определени в ЗУО, в тази наредба се регламентират конкретни цели за оползотворяване на определени видове строителни отпадъци и етапите за тяхното изпълнение, които са представени в Приложението към анализа.

Образувани и оползотворени строителни отпадъци

Таблица 4. Генерирани строителни отпадъци на територията на община Девин за периода 2014-2020 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС), тон

Вид отпадък/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
170103			48,440				
170107			3,840				
170201			0,460				84,460
170202			3,82				
170401						3,260	
170405	3,014	8,720	1,205	1,020	0,862	0,220	5,194
170407			3,407			0,005	
170411	2,369	2,399		1,205	0,840	0,834	4,526
170904			1,400	15,640		25,160	

Източник: ИАОС

През 2020 г. на територията на общината са генерирани 94,180 т. строителни отпадъци, от които 89,7% са с код 170201 – дървесина.

Таблица 5. Генерирани строителни отпадъци на територията на община Девин за периода 2014-2020 г. (по данни от община Девин), куб. м.

Вид отпадък/Година	2015	2016	2017
Строителни отпадъци, в т.ч:	2 322	2 446	1 794
Смесени отпадъци от строителство и събаряне			

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

Вид отпадък/Година	2015	2016	2017
Бетон, тухли, керемиди, плочки, порцеланови и керамични изделия	411	467	525
Дървесен материал	14	94	72
Пластмаса			
Други	1 967	1 199	655
Метали			
Асфалтови смеси	178	1	2
Почва, камъни и изкопани земни маси;	2 322	685	540
Опасни строителни отпадъци			
Други строителни отпадъци			

Източник: Община Девин

За разглеждания период 2014-2020 г. няма ясно изразена тенденция за образуваните количества строителни отпадъци. Най-голямо количество са регистрирани през 2020 г. (94,180 т.), а най-малко количество строителни отпадъци са отчетени през 2018 г. – 1,702 т.

На територията на община Девин няма депо за строителни отпадъци. Една част от отпадъците се депонират на регионалните депа за неопасни отпадъци, а другите се оползотворяват.

Опасни отпадъци

Анализът се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните опасни отпадъци на територията на община Девин?
- Какви са количествата на образуваните опасни отпадъци на територията на община Девин по отпадъци от дейността по икономически групи?
- Кои са основните източници на опасни отпадъци на територията на община Девин?
- Каква е ситуацията на територията на община Девин относно показателя опасни отпадъци на единица БВП?

На база наличната информация анализът за съществуващото състояние на опасните отпадъци в страната е осъществен в следната последователност:

- Образувани опасни отпадъци: от дейността по икономически групи, по групи от Списъка на отпадъците.
- Опасни отпадъци на единица БВП.

Определение

„Опасни отпадъци“ са отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в Приложение № 3 на ЗУО (§ 1, т. 12 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, Обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.).

Образувани опасни отпадъци

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

Намаляването на количеството образувани опасни отпадъци следва да бъде насърчавано с оглед опазване на природните ресурси и минимизиране на отрицателните последици от образуването и управлението на опасните отпадъци върху човешкото здраве и околната среда.

За периода 2014-2018 г. генерираните опасни отпадъци в общината са с ниски стойности, при които не се наблюдава значителна разлика в количествата. През 2020 г. са отчетени 332,181 т. опасни отпадъци, което значително по-голямо количество в сравнение с предходните години. От тях 97,5% са отпадъци с код 170503* - почви и камъни, съдържащи опасни вещества.

Таблица 6. Генерирани опасни отпадъци на територията на община Devin за периода 2014-2020 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС), тон

Вид отпадък/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Отпадъци от производство, формулиране, доставяне и употреба (ПФДУ) на копрития (бои, лакове, стъкловидни емайли), лепила/ адхезиви, уплътняващи материали и печатарски мастила							
80117*							0,240
80317*		0,002	0,003	0,004	0,003	0,009	0,242
Отпадъци от формоване, физична и механична повърхностна обработка на метали и пластмаси							
120109*						0,190	
Отпадъци от масла и отпадъци от течни горива							
130105*						23,200	
130110*			1,760	0,456			0,300
130205*	0,524	0,700	0,040		0,200	0,256	0,249
130206*						0,200	0,564
130208*							
130307*				1,068	0,340		0,030
130310*			0,670				
130501*	2,800				0,100	2,000	
Отпадъци от органични разтворители, хладилни агенти и изтласкващи газове (с изключение на 07 и 08)							
140601*			0,006				
Отпадъци от опаковки; абсорбенти, кърпи за изтриване, филтърни материали и предпазни облекла, неупоменати другаде в списъка							
150110*	0,381	0,388	0,280	0,693	0,406	0,581	0,696
150202*	0,213	0,511	0,630	1,488	1,200	2,211	0,808
Отпадъци, неупоменати на друго място в списъка							
160104*						1,300	
160107*	0,129	0,013			0,120	0,156	0,001
160213*			1,500	0,070			4,896
160508*			0,195				
160601*		0,070	0,018	0,099	0,007	0,118	0,177
160708*				0,140			
Отпадъци от строителство и събаряне (включително почва, изкопана от замърсени места)							
170503*							323,840

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

Отпадъци от хуманното или ветеринарното здравеопазване и/или свързана с тях изследователска дейност							
180103*		0,574	1,075	1,401	0,921	0,002	0,008
180108*					0,003		
Битови отпадъци (домакински отпадъци и сходни с тях отпадъци от търговски, промишлени и административни дейности), включително разделно събирани фракции							
200121*	0,112	0,106	0,022	0,060	1,614	0,035	0,130

Източник: ИАОС

Опасни отпадъци на единица БВП

Предотвратяването на опасните отпадъци е един от основните приоритети в политиката на ЕС в областта на управление на отпадъците. Целта е да се разграничи образуването на отпадъците от икономическия растеж в рамките на ЕС, тъй като нарастващото потребление на материали и ресурси продължава да образува големи количества отпадъци. Показателят опасни отпадъци на единица реален брутен вътрешен продукт, макар и с известни условности, характеризира зависимостта между образуваните отпадъци и икономическата активност през даден период.

През периода 2013-2018 г. показателят за опасни отпадъци на единица БВП в България намалява с близо 21%. В периода след 2013 г. се наблюдава известен ръст на БВП и намаляване на количеството на опасните отпадъци, като положителна тенденция е по-бързият спад на опасните отпадъци.

На територията на община Devin е разположена една площадка с 8 стоманено-бетонни Б-Б кубове, намиращи се в гр. Devin, м. „Забрал“. В тях се съхраняват 11 500 кг. негодни за употреба препарати за разстителна защита с неизяснен вид.

Основни изводи:

- За периода 2014-2020 г. няма ясно изразена тенденция при количествата образувани опасни отпадъци;
- През 2020 г. на територията на общината са генерирани опасни отпадъци предимно от почви и камъни, съдържащи опасни вещества.

Специфични потоци отпадъци

В следващата таблица са описани количествата отпадъци от опаковки на територията на община Devin.

Таблица 7. Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Devin (съгласно данни, подадени към ИАОС), тон

Вид на опаковката/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
150101 Хартия и картон	0,980	2,060	5,834	5,179	3,995	6,731	0,773
150102 Пластмаса	1,040	2,729	12,734	22,750	11,420	8,326	0,276
150105 композитни/ многослойни опаковки			11,980				
150107 Стъкло	4,070	67,040	7,485	7,190	4,230	5,720	3,340

Източник: Община Devin

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

В гр. Девин е изградена система за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаса и стъкло, образувани от бита, търговски и административни сгради. Системата се обслужва от ОП БКС-Девин и се финансира изцяло с общински средства. Разположени са 110 бр. цветни контейнери по уличната мрежа, които се обслужват три пъти седмично. Сортирането и балирането на отпадъците също се извършва самостоятелно от ОП БКС – ДЕВИН.

Утайки от ПСОВ

На територията на община Девин има четири малки селищни пречиствателни станции за отпадъчни води – ПСОВ с. Селча I и II – 2 бр., ПСОВ с. Триград и ПСОВ с. Грохотно. През 2015 г. за въведени в експлоатация, но не работят ефективно особено тази в с. Грохотно. Отпадните води се заустват директно в реките, както и в септични ями. Има проектна готовност за изграждане на пречиствателна станция в гр. Девин.

1.2. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ/ПРОГРАМНИТЕ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНИТЕ

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Приета ли е нормативна уредба на местно ниво в съответствие с чл. 22 от ЗУО, която да детайлизира правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците и съдържа ли тя минималните изисквания на ЗУО?
- Има ли планирани/извършени промени в Наредбата по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяващи изискванията за използването на основите за всяка от услугите по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси и отчитайки разпоредбата, че количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (чл. 67, ал. 4, ЗМДТ);
- Кои други местни наредби имат отношение към управление на отпадъците?

Информационно осигуряване на анализа

За осигуряване на необходимата информация за анализа са проучени местните нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общината, свързани с управлението на отпадъците.

Анализ на общинската нормативна рамка

Правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците са регулирани в следните общински наредби:

- Наредба за управление на отпадъците на територията на община Девин, приета с Решение № 13, изм. с Решение № 136 от 26.08.2021 г. на Общински съвет – Девин.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

Наредбата урежда управлението на отпадъците на територията на община Девин, като съвкупност от права и задължения, решения, свързани с образуването и третирането на отпадъците, както и контрола върху тези дейности.

Други наредби, имащи пряко отношение към проблемите на околната среда, са:

- Наредба № 1 за поддържане и опазване на обществения ред на територията на община Девин, приета с Решение № 12 от 27.01.2021 г. на Общински съвет – Девин, изм. с Решение № 126 от 27.07.2021 г. на Общински съвет – Девин;
- Наредба за управление на горските територии собственост на община Девин, приета с Решение № 119 от 22.08.2019 г., взето с Протокол № 13;
- Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Девин, приета с Решение № 87 от 24.07.2019 г. на Общински съвет – Девин;
- Наредба за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги в община Девин.

Основни изводи:

- Националното законодателство, уреждащо обществените отношения, свързани с управление на отпадъците, е хармонизирано с европейското законодателство, прието до 2017 г.;
- Националната правна рамка е построена в цялост и като логична конструкция и архитектура, която може да бъде допълвана и променяна съобразно новото европейско законодателство. Приети са законодателни изменения и допълнения в ЗУО за въвеждане в националното законодателство на последните изменения в: Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС; Директивата 94/62/ЕС относно опаковките и отпадъците от опаковки; Директива 99/31/ЕС относно депата за отпадъци.

1.3. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО

Анализът на приетото национално законодателство по управление на отпадъците в НПУО 2021-2028 г. показва, че са въведени всички европейски норми, приети на ниво ЕС до 2018 г. В законодателството са регламентирани специфични национални инструменти, които да подпомогнат процеса на прилагане на ключовите изисквания на европейското законодателство:

- За съобразяване с йерархията на управление на отпадъците;
- За третиране на отпадъците в съоръжения и инсталации, отговарящи на европейските технически изисквания за опазване на околната среда;
- За постигане на целите за рециклиране, подготовка за повторна употреба и оползотворяване на определени потоци отпадъци;

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

- За намаляване на вредното въздействие на отпадъците, особено опасните отпадъци, върху околната среда.

По-конкретно националните инструменти с най-ефективно въздействие за постигане на ключовите количествени цели и изисквания за екологосъобразно управление на отпадъците на местно ниво, регламентирани в ЗУО и подзаконовите нормативни актове, са:

- Отчисленията за депониране на битови и строителни отпадъци, които се заплащат за всеки тон депонирани отпадъци и натрупаните суми, от които общините могат да ползват за развитие на модерни системи за управление на общинските отпадъци;
- Отчисленията за закриване на депата за отпадъци, въведени с цел собствениците на съоръжения за депониране на отпадъци да акумулират средства за тяхното екологосъобразно третиране след запълването им, в т.ч. за битови отпадъци;
- Схемите за „разширена отговорност на производителя“, прилагани за шест специфични потока масово разпространени отпадъци, включително разрешителните, издавани на организациите за оползотворяване на тези потоци отпадъци, програмите, които трябва да разработват и одитите за изпълнението им, както и разрешителните, които се издават за дейността им от МОСВ и контрола за спазване на условията в тях;
- Подпомагане финансирането на проекти на общините за съоръжения, инсталации и дейности за подобряване управлението на отпадъците от: държавния бюджет; националния екологичен фонд ПУДООС; националните (оперативни) програми, съфинансирани от ЕСИФ и държавния бюджет; Националния доверителен екофонд;
- Плановите и извънредните инспекции от общинските органи за спазване на изискванията на ЗУО и наредбите към него, съответно – на общинските наредби за отпадъците и глобите и санкциите, налагани от контролните органи при неспазване на законодателството.

В резултат на приетото законодателство в сектор „Отпадъци“ и на прилагането на национални инструменти ефективно въздействие за постигане на ключовите количествени цели и изисквания за екологосъобразно управление на отпадъците за десетгодишния период 2008-2019 г., се постигнаха добри резултати и значими успехи в разглежданата област и на местно ниво.

През 2006 г. е изградена и въведена в експлоатация „Регионална система за управление на отпадъците в регион Доспат“, която включва:

- Депо за неопасни отпадъци – клетка 1 с общ капацитет над 25 000 тона, с изключение на депа за инертни отпадъци. Започва да функционира през 2006 г.;
- Инфраструктура на площадката: вътрешни пътища, административно-битова сграда, КПП, кантар, дезинфекционен трап, водоплътна изгребна яма за битово-

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

фекалните води, ретенционен басейн, в който се събира инфилтратата и система за връщането му в тялото на депото, каломаслоуловител, водопроводни и електрически мрежи.

- Смесено събраните битови отпадъци от петте общини се транспортират до депото със сметосъбираща техника, претеглят се на електронна везна и постъпват за обезвреждане.
- Депонирането на отпадъци се осъществява по утвърдена технология, определена с План за експлоатация на депото, обхващащ подготвителни работи, последователност на изграждане на отпадъчното тяло по работни площадки, организация на работа, техническа обезпеченост и др. Технологичния процес на обезвреждане, представлява насипване, разстилане с булдозер и уплътняване с компактор на разрешените за депониране неопасни отпадъци на пластове, след което върху всеки пласт отпадък се разстила изолиращ слой земни маси. Предвид класа на депото и изискванията на Наредба № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, едновременно с натрупването на отпадъците, след запълване на първия работен хоризонт, е започнато строителството на вертикални газоотвеждащи кладенци, които са част от газоотвеждащата система на депото.

В разглеждания период се наблюдават следните тенденции:

- Количествата на директно депонираните битови отпадъци за периода се увеличава;
- Депонираните битови отпадъци на жител също се увеличават;
- За текущия програмен период 2021-2028 г. се очаква нарастване на количествата на рециклираните строителни отпадъци на територията на общината.

Необходимо е усилията в периода 2021-2028 г. да се насочат към:

- Подобряване ефективността на системите за събиране на смесените битови отпадъци и въвеждането на системи за заплащане на такса за битови отпадъци на принципа на количеството изхвърлени отпадъци;
- Въвеждане на системата за разделно събиране на отпадъците;
- Разделното събиране на строителните отпадъци от малки ремонтни дейности от домакинствата; от едрогабаритни отпадъци от домакинствата; опасни отпадъци от бита.

1.4. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Предмет на анализа е участието на общината в РСУО-Доспат. Анализът отговаря на следните въпроси:

- Участва ли активно общината в работата на РСУО;

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

- Взети ли са важни за общината решения за управление на отпадъците от РСУО;
- Необходими ли са подобрения в работата и решенията на РСУО в интерес на общината.

Информационно осигуряване на анализа

За извършване на конкретния анализ са използвани следните информационни източници, в т.ч.:

- Данните от анализите от НПУО 2021-2028 г.;
- Решения, одобрени от РСУО-Доспат.

Анализ на дейността на РСУО-Доспат

Община Девин е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците в Доспат, в което се включват **общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница.**

За последния програмен период 2014-2020 г. не са настъпвали промени в състава и ръководството на РСУО-Доспат.

През периода 2014-2020 г. в община Девин са извършвани следните дейности:

- Ежегодно се приема запове за определяне границите на районите и честотата на сметоизвозване на територията на общината. Описват се и услугите, които се извършват;
- Сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците и транспортирането им регионалното депо или други инсталации и съоръжения за третирането им;
- Община Девин е въвела система за разелно събиране на опаковки;
- Закупуват се нови съдове за отпадъци и се подменят наличните стари и амортизирани кофи и контейнери;
- Извършва се почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- Закупуване на машини и съоръжения за извършване на дейности по сметосъбиране, сметоизвозване и почистване на територии за обществено ползване;
- През 2019 г. Община Девин, съвместно с общините Доспат, Борино, Сатовча и Сърница, членуващи в РСУО-Доспат, подписват договор за проект „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“;
- Община Девин, съвместно с общините Доспат, Борино, Сатовча и Сърница, членуващи в Регионално сдружение за управление на отпадъците – Доспат подписаха договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“. Проведени са всички процедури и е възложено изпълнението на фирма

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

изпълнител. Към 2020 г. строително-монтажните работи по проекта са изпълнени на 100% и са извършени 72 часови проби на инсталациите. Предстои въвеждане в експлоатация през 2021 г.

Основни изводи:

- За последния програмен период 2014-2020 г. не са настъпвали промени в състава и ръководството на РСУО-Доспат;
- В изпълнение на приетата ОПУО за периода 2014-2020 г. са предприети действия за осигуряване на необходимата техническа инфраструктура, свързана с намаляване на количествата депонирани отпадъци;
- Община Девин е активен участник в дейността на РСУО.

**1.5. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ, В
Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО
НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ
АКТОВЕ**

Анализът дава отговор на следните основни въпроси:

- Изпълняват ли се в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета в сферата на управление на отпадъците съгласно нормативните актове; кои звена в административната структура на общината имат функции в областта на отпадъците и съответстват ли техните функции на правомощията на кмета на общината; ясно ли са разграничени функциите между отделните звена?
- Какво е състоянието на човешките ресурси, натоварени с функции за отпадъци, и на тяхната техническа и информационна обезпеченост?
- Кои са основните препоръки за оптимизиране на функциите и организационното структуриране на администрацията с цел подобряване на капацитета?

За осигуряване на необходимата информация за анализа са използвани следните методи:

- проучване на ведомствени и национални нормативни документи, регламентиращи правомощията и функциите за управлението на отпадъците;
- проучване на отчетни документи и статистически данни за дейностите по отпадъци и за персонала, ангажиран с функции за управление на отпадъците.

Общински съвет

Законодателният орган на местното самоуправление, който определя политиката на община Девин за развитието ѝ, в т.ч. и по проблемите на околната среда, е общинския съвет.

В Правилника за организацията и дейността на Общински съвет – Девин са определени основните дейности, функциите, правата, задълженията и отговорностите,

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

органите за управление, организацията за тяхната работа и взаимодействието им с общинската администрация.

Съгласно чл. 47 от този правилник „Общинският съвет създава свои постоянни и временни комисии.“ По въпроси, свързани с околната среда е създадена **Постоянна комисия „Здравеопазване и социална политика. Екология“** (ПК „ЗСПЕ“).

Общинският съвет приема общинската програма за околна среда, както и всички други програми, свързани с компонентите и факторите на околната среда и контролира изпълнението им (чл. 79, ал. 4 от ЗООС).

Общинска администрация

Общинската администрация е изпълнителен орган на местното самоуправление и се представлява от кмета на общината. Функциите на кмета на общината по отношение на околната среда са подробно разписани в чл. 15 от ЗООС.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането на програмата по опазване на околната среда, като ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране (чл. 79, ал. 5 от ЗООС).

Отчетът се представя за информация и в РИОСВ – Смолян. До настоящия момент община Devin стриктно спазва тези свои законови задължения.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането и на други „подпрограми“, влизачи в обхвата на Програмата по околна среда. Тези програми са разработени и са неразделна част от нея, а именно:

- Лечебни растения – в проект;
- Програма за управление на отпадъците на община Devin 2021-2028 г. – в проект.

От съществено значение за постоянното подобряване на социално-икономическата среда и устойчивото развитие в общината е ефикасното и ефективно управление на процесите и ресурсите, в т.ч. по околна среда.

Община Devin разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на своите отговорности. Структурата на Общината отговаря на функционалните направления, по които осъществява своята дейност. Дели се на две дирекции, като всяка една от тях съдържа съответните отдели.

Околната среда е структурирана в отдел „Икономика, развитие и туризъм“ към Специализирана администрация.

Функциите на дирекцията са по изготвяне на програми, стратегии и планове за устойчиво развитие, разработва, провежда и контролира мероприятията, касаещи опазването и възстановяването на природата и екологичната политика, осигурява финансовата безопасност на екологичните и туристически общински мероприятия и

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

обекти, координира дейността на общинската администрация в областта на екологията с РИОСВ, РИОКОС, ДВСК, РДНСК, РДВР, изготвя задания и проекти, въвежда и ръководи ефективна система за управление на отпадъците, изготвя годишни отчети за дейността, сбира, систематизира и осведомява всички звена по актуални въпроси.

С проблемите на околната среда е натоварен един главен експерт „Зелена система и екология“. Същият отдел има и контролни функции по отношение на чистота на територията на населените места и на местата за отдих. Експертът притежава необходимия ценз и професионален опит, но броят не е достатъчен за големите отговорности в общината по отношение на околната среда.

За придобиване на административен, технически и финансов опит на общинската администрация голям принос има и реализацията на редица проекти за периода 2014-2020 г., насочени към повишаване на квалификацията на общинска администрация.

Постоянното повишаване на капацитета на администрацията е гаранция не само за добро управление на проблемите, свързани с околната среда и човешкото здраве, но и за увеличаване на проектите, финансирани със средства на ЕС.

Основни изводи:

- Нормативните актове (законови и подзаконови) в областта на управлението на отпадъците (в т.ч. изготвяне на план-сметки за такса битови отпадъци; процеси за проектиране и изпълнение на СМР по изграждане на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци; управление на проекти, финансирани със средства от структурните фондове на ЕС и др.) са многобройни и изискващи специфични компетентности на служителите на всяка администрация;
- За подобряване капацитета на общинските служители е необходимо същите да участват в обучителни програми. Отчитайки големите предизвикателства пред местните власти относно целите за рециклиране на битовите отпадъци и за оползотворяване на биоразградимите отпадъци, са необходими целенасочени и практически обучения, особено по прилагане на *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци*, за която общините нямат практически опит;
- Кметът на Община Devin изпълнява в пълен обхват правомощията и отговорностите в сферата на управлението на отпадъците съгласно нормативните актове;
- Служителите към отдел „Устройство на територията, икономика и общинска собственост“ имат делегирани с длъжностни характеристики функции в областта на отпадъците. Задълженията, вменени чрез длъжностните характеристики на служителите от отдела кореспондират с отговорностите/задълженията на кмета на общината по прилагане на законовите разпоредби;
- Квалификацията на всички служители на отдел „Устройство на територията, икономика и общинска собственост“ отговаря на заеманата от тях длъжност;

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

- Техническият капацитет на Община Девин при изпълнението на нейните функции е на много добро ниво. Служителите на Община Девин са обезпечени с необходимото офис и техническо оборудване (компютри, принтери, скенери, телефони, автомобил) за изпълнение на ежедневната им дейност, в т.ч. контролните им функции;
- Създаден е капацитет и е натрупан значителен опит при подготовка и изпълнение на проекти с финансиране на структурните фондове на ЕС и др. източници, в т.ч. в областта на управлението на отпадъците;
- Необходимо е да бъдат проведени обучения на служителите, на които са възложени дейности по управление на отпадъците, в т.ч. изготвяне и отчитане на план-сметките в контекста на динамично променящото се законодателство;
- Предвид демографската криза в региона – намаляване и застаряване на населението и миграция на младите хора към големите областни центрове – да се предвидят стимули и мотивация за запазване на работното място на служителите в общинската администрация – обучения, възможност за кариерно развитие и адекватно заплащане;
- Да се подобри материално-техническа и информационна обезпеченост на служителите, които са пряко ангажирани с управлението на отпадъците, в т.ч. изготвянето и отчитането на план-сметките, служители, осъществяващи контролна дейност и др.

1.6. АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Община Девин, притежава по Закона за управление на отпадъците: Регистрационен документ № 11-РД-261-01/31.08.2018г. за събиране и транспортиране на отпадъци и Регистрационен документ № 11-РД-260-02/31.08.2018г. за третиране на отпадъци на 2 бр. площадки.

1.7. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“ И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА“

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Прилага ли се принципа „Замърсителят плаща“, който е заложен в Договора за функционирането на Европейския съюз (чл. 191) и за кои отпадъчни потоци?
- Прилага ли се принципа „Разширена отговорност на производителя“?

Източници на информационно обезпечаване на анализа:

- Правилници, наредби, решения, одобрени от общински съвет и заповеди на кмета на общината;

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

- Интернет страница на общината;
- Договори за оползотворяване на МРО, с които общината има сключени договори за сътрудничество (опаковки, НУБА, ИУГ).

Същност на принципите „Замърсителят плаща“ и „Разширена отговорност на производителя“.

Рамковата директива за отпадъците (Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви) (изменена с Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците), съответно ЗУО, оперират както с принципа „Замърсителят плаща“, така и с принципа за „Разширена отговорност на производителя“, които взаимно се допълват.

Принципът „Замърсителят плаща“ е заложен в Договора за функционирането на Европейския съюз (чл. 191). Този принцип във връзка с отпадъците изисква:

- причинителят и притежателят на отпадъци да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве;
- причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си;
- разходите за опазване на околната среда и човешко здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите;
- разходите за третиране и транспортиране на отпадъците са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъците.

Принципът „Разширена отговорност на производителя“ (РОП) е екологичен принцип, който се прилага като съвкупност от мерки с цел намаляване на общото въздействие върху околната среда от даден продукт и въвежда задължения и отговорности за производителя на продукта по време на целия му жизнен цикъл за: ограничаване на съдържанието на опасни вещества, обратно приемане, повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, получени в резултат на употребата на продукта.

В съответствие с този принцип, производителите на продукти трябва да поемат отговорност, включително финансирането, за:

- предотвратяване и намаляване на отпадъци, образувани при производството на техните продукти;
- проектиране и разработване на продукти, които подлежат на многократна употреба, са технически издръжливи, не съдържат или имат ограничено съдържание на материали и вещества, представляващи риск за околната среда;
- развиване на пазари за повторната употреба и рециклиране на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара продукти.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

Организацията за икономическо сътрудничество и развитие определя разширената отговорност на производителя като подход за екологична политика, при който отговорността на производителя за продукта обхваща и етапа след потреблението от целия жизнен цикъл на продукта. Политиката за разширената отговорност на производителя се характеризира с:

- (1) изместването на отговорността (физически и/или икономически, напълно или частично) във възходящ ред към производителя и извън общините;
- (2) осигуряването на стимули на производителите, за да вземат предвид екологичните съображения при създаването на своите продукти. Докато други инструменти на политиката обикновено имат за цел изолирана точка от веригата, разширената отговорност на производителя се стреми да интегрира сигналите, свързани с екологичните характеристики на продуктите и производствените процеси в цялата продуктова верига.

Схеми за управление на отпадъците

Община Девин участва в Регионално сдружение за управление на отпадъците регион Доспат – са подписали договор за проект „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“.

Въведена е система за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаса и стъкло, образувани от бита, търговски и административни сгради. Системата се обслужва от ОП „БКС-Девин“ и се финансира изцяло с общински средства. Разположени са 110 бр. цветни контейнери по уличната мрежа, които се обслужват три пъти седмично. Сортирането и балирането на отпадъците също се извършва самостоятелно от ОП „БКС – ДЕВИН“.

Основни изводи:

- В България, в т.ч. и на територията на община Девин се прилагат успешно няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци;
- Схемата за отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги се прилага за производствени отпадъци, вкл. производствени опасни отпадъци, болнични отпадъци, ПСБ/ПСТ, утайки от ПСОВ, отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради (с изключение на строителните отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата и разрушаване на сгради в малки количества по критерии, определени в ЗУО);

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

- Схемата за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци, се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата. Понастоящем размерът на таксата се определя като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, което води до неспазване на принципа „замърсителят плаща“. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса за битови отпадъци. След няколко отлагания, към настоящия момент за стартова година на новия механизъм за определяне на такса битови отпадъци е приета 01.01.2022 г.

1.8. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА И ТЕХНИЧЕСКИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Анализът на инфраструктурата по управление на отпадъците е ключов анализ. Той се стреми да отговори на следните въпроси:

- Какви са тенденциите и настоящата ситуация по отношение на осигуряване от общината на инфраструктура за отпадъци, чието управление е от компетенциите на местните власти?
- Осигурената, изградената и в процес на планиране, осигуряване и изграждане инфраструктура достатъчна ли е за третиране на отпадъците на територията на общината и за постигане на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, поставени пред местните власти?
- Необходима ли е допълнителна инфраструктура за подобряване на услугите и постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, в т.ч. по потоци отпадъци?
- Какви са основните изводи и препоръки за бъдещи действия?

ИНСТАЛАЦИИ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

През 2006 г. е изградена и въведена в експлоатация „Регионална система за управление на отпадъците Доспат“, която включва:

- Депо за неопасни отпадъци с обща площ 38,434 дка и общ капацитет 196 515 т.;
- Регионалното депо се намира на около 2,4 км. от центъра на с. Барутин, в местност „Долно ливаде“ – „Шахтата“ в землището на с. Барутин (община Доспат). Представлява котлован от открита кариера на бившия рудник „Изгрев“ от находище Доспат;

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

- На депото се извършва обезвреждане на неопасни отпадъци от населените места в общините Доспат, Сатовча, Борино, Devin и Сърница;
- Депо за неопасни отпадъци – 1 клетка;
- Инфраструктура на площадката: вътрешни пътища, административно-битова сграда, КПП, кантар, дезинфекционен трап, водоплътна изгребна яма за битово-фекалните води, ретензионен басейн, в който се събира инфилтратата и система за връщането му в тялото на депото, каломаслоуловител, водопроводни и електрически мрежи;
- Смесено събраните битови отпадъци от петте общини се транспортират до депото със сметосъбираща техника, претеглят се на електронна везна и постъпват за обезвреждане;
- Депонирането на отпадъци се осъществява по утвърдена технология, определена с План за експлоатация на депото, обхващащ подготвителни работи, последователност на изграждане на отпадъчното тяло по работни площадки, организация на работа, техническа обезпеченост и др. Технологичния процес на обезвреждане, представлява насипване, разстилане с булдозер и уплътняване с компактор на разрешените за депониране неопасни отпадъци на пластове, след което върху всеки пласт отпадък се разстила изолиращ слой земни маси. след запълване на първия работен хоризонт, е започнато строителството на вертикални газоотвеждащи кладенци, които са част от газоотвеждащата система на депото;
- Има разработен работен проект за обект: „Реконструкция и модернизация на регионално депо за неопасни отпадъци на общините Доспат, Devin, Борино и Сатовча“. За него е изготвен доклад за съответствие и издадено разрешително за строеж. Предвижда се надграждане на депото във височина с армиран насип, направа на ново ДПУ върху складирания отпадък, състоящо се от бентонитова хидроизолация и дренажен композит, изграждането на нов резервоар за инфилтрат и оборудване на водомерния възел със самопишещо устройство;
- В съответствие с изискванията на чл. 117, ал. 2 и чл. 125, т. 1 от ЗООС, с Решение №328-Н1-ИО-А0/2019 г. от 18.12.2019 г. на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околна среда е издадено ново комплексно разрешително на „Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Доспат, Сатовча, Борино, Devin и Сърница“, състоящо се от 1 клетка. С новото разрешително е увеличен капацитета на инсталацията от 147 000 т. на 196 515 т. и среднодневният капацитет 6 т./24 часа на 31 т./24 часа.

Анализът на представената информация показва, че в РСУО-Доспат се извършва само депониране на отпадъците.

Общините Доспат, Сатовча, Борино, Devin и Сърница, членуващи в Регионално сдружение за управление на отпадъците – Доспат са подписали договор с Министерство на околната среда и водите Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ на стойност 9 654 503,76 лв. Средствата са предоставени по оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз по процедура чрез директно предоставяне на конкретен бенефициент.

Проведени са всички процедури и е възложено изпълнението на фирма изпълнител. Към 2020 г. строително-монтажните работи по проекта са изпълнени на 100 %, съставен и подписан е протокол образец №15, извършени са 72 часови проби на инсталациите. Обявена е обществена поръчка за избор на оператор на сепариращата и компостиращата инсталация. Предстои въвеждане в експлоатация.

В същото време е подготвена и се провежда обществена поръчка за избор на изпълнител за разширение и реконструкция на съществуващото депо за твърди битови отпадъци.

Съгласно ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/851 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците

Чл. 11, параграф 2

- в) до 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 55% от теглото;
- г) до 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 60% от теглото;
- д) до 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 65% от теглото.

Съгласно ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/850 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци, Чл. 5 се изменя, както следва (добавят се следните параграфи):

5. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да осигурят до 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да бъде намалено до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло).

Съгласно НАРЕДБА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА БИООТПАДЪЦИ И ТРЕТИРАНЕ НА БИОРАЗГРАДИМИТЕ ОТПАДЪЦИ

Чл. 13 (4) за 2020 г. разрешените за депониране биоразградими отпадъци в съответния регион са 201 кг/жител, като е задължително разделно събиране на биоотпадъци от 2023 г., а именно – биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

Анализът на възможностите за стабилизиране на подситовата фракция в регионалните системи, в които не се прилага стабилизиране, показва, че, в случай че бъдат изградени подобни системи, годишно ще бъде предотвратено депонирането на около 100 000 тона отпадък. Това, освен преките ползи по заложените в ЗУО цели, ще има и косвени ползи като:

1. Удължаване на „експлоатационния“ живот на съоръженията за обезвреждане на отпадъци;
2. Намалване на опасните за околната среда свойства на отпадъците;
3. Намалване на емисиите от парникообразуващи газове;
4. Определяне на по-ниски такси за населението за третиране на битовите отпадъци;
5. Намалване на образуването на инфилтрат в депата и респективно намалване на експлоатационните разходи и минимизиране на рисковете за околната среда.

КОНТЙНЕРИ И ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА ЗА СЪБИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ

Територията на община Devin се обслужва от 6 транспортни средства, служещи за събиране на битови отпадъци. Всички транспортни средства са собственост на общината.

Поради планинския характер на територията на община Devin, събирането на битовите отпадъци се извършва с малки сметосъбиращи автомобили. Техническите характеристики на сметосъбиращите автомобили са описани в следващата таблица.

На територията на община Devin има разположени общо 101 бр. съдове за събиране на битови отпадъци тип „бобър“.

В общината непрекъснато се оптимизират системите по сметосъбиране и сметоизвозване, чрез закупуване на нови съдове. През 2021 г. Община Devin е закупила 96 бр. пластмасови контейнери за разделно събиране на отпадъци с вместимост 1 100 л.

На територията на община Devin са разположени 110 бр. цветни контейнери по уличната мрежа, които се обслужват три пъти седмично.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

Таблица 8. Транспортни средства за събиране на битовите отпадъци

Технически характеристики	Транспортно средство					
	№ СМ 93 35 АТ	№ СМ 93 37 АТ	№ СМ 93 40 АТ	№ СМ 93 41 АТ	№ СМ 86 79 АК	№ СМ 86 75 АК
Година на производство/регистрация	23.12.2005 г.	30.04.2007 г.	24.09.2007 г.	02.03.2004 г.	29.09.1995 г.	20.10.1995 г.
Вид на транспортното средство	РЕНО, модел ПРЕМИУМ 320.26	МАН 12.180 БЛ	МАН 12.180 БЛ	ИВЕКО ЕВРОКАРГО	МАН 8.153	МАН 8.153
Брой	1	1	1	1	1	1
Собственост	Община Devin	Община Devin	Община Devin	Община Devin	Община Devin	Община Devin
Обем на надстройката (m ³)	12 т	5 т	5 т	3 т	2 т	2 т

Източник: Община Devin

Таблица 9. Налични съдове за събиране на битови отпадъци

№	Вид на контейнерите	Материал	Собственост	Обем (л)	Брой	Честота на обслужване на контейнерите ¹ , определена по видове съдове
1	БОБЪР	Желязо	Община Devin	1 100	80	От Заповед за сметосъбиране
2	БОБЪР	Пластмаса	Община Devin	1 100	21	От Заповед за сметосъбиране

Източник: Община Devin

¹ Данните за честотата на събиране на отпадъците се попълват на седмична база.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

**ПЛОЩАДКИ ЗА СЪБИРАНЕ, ТРАНСПОРТИРАНЕ, ТРЕТИРАНЕ,
СЪХРАНЕНИЕ**

По данни на РИОСВ – Смолян на територията на община Девин има регистрирани две площадки, извършващи дейности с отпадъци. Разрешените дейности на регистрираните площадки и видовете отпадъци, са описани в следващата таблица.

Таблица 10. Регистрирани площадки за събиране, съхраняване на отпадъци на територията на община Девин

№	Оператор	№ на издадения документ по чл. 35 от ЗУО	Адрес на площадката	Разрешени дейности с отпадъци	Видове отпадъци
1.	Община Девин	№ 11-РД-260-02/31.08.2018 г.	Площадка № 1: гр. Девин, УПИ VI, планоснимачен номер 1563, кв. 96 по плана на гр. Девин	D13	200301
			Площадка № 2: гр. Девин, ул. „Опълченска“ № 9	R 12 и R13	200101
				R13	200102
				R 12 и R13	200139
				R 12 и R13	150101
				R 12 и R13	150102
2.	„Ди Ру Би“ ООД гр. Девин, ул. „Стара планина“ № 2А	№ 11-РД-383-00/10.11.2021 г.	с. Грохотно, общ. Девин; м. „Яз Батя“, ПИ с идентификатор 17957.2.225	R 12 и R13	030105

Източник: РИОСВ – Смолян

Поради планинския характер на територията на Община Девин, събирането на битовите отпадъци се извършва с малки сметосъбиращи автомобили.

Това налага претоварване на отпадъците, от Площадка за претоварване на битови отпадъци находяща се в Девин, УПИ VI, кв. 96 по плана на гр. Девин, местност „Старо село – Забрал“ до Регионално депо за неопасни отпадъци в с. Барутин, Община Доспат.

Издадените от РИОСВ – Смолян регистрационни документи за транспортиране на отпадъци на лица по съдебна регистрация в община Девин са 9 бр. Информация за лицата и издадените им документи е представена в следващата таблица

Таблица 11. Фирми, извършващи транспорт на отпадъци, регистрирани на територията на община Девин

№	Оператор	№ на издаден регистрационен документ
1.	„БРЕЗА ИК 2012“ ЕООД гр. Девин, ул. „Руен“ № 6	№ 11-РД-224-00/02.11.2012 г.
2.	„ТЕХНИКА ДЕ ЕВРОПА“ ООД гр. Девин, ъл. „Хайдушка“ № 6	№ 11-РД-251-00/23.09.2013 г.
3.	„ТЕП ТРАНС“ ООД гр. Девин, ул. „Изгрев“ № 4	№ 11-РД-287-00/21.05.2015 г.
4.	„ДЕНИТРАНС – 03“ ЕООД с. Гьоврен	№ 11-РД-307-00/14.03.2016 г.
5.	Община Девин	№ 11-РД-261-01/31.08.2018 г.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

№	Оператор	№ на издаден регистрационен документ
6.	„ВИТ – ЛОГИСТИК“ ЕООД гр. Девин, ул. „Въча“ № 5	№ 11-РД-377-00/04.10.2021 г.
7.	„Мелис-12“ ЕООД с. Грохотно	№ 11-РД-379-00/19.10.2021 г.
8.	„Ди Ру Би“ ООД гр. Девин, ул. „Стара планина“ № 2А	№ 11-РД-385-00/10.12.2021 г.
9.	„Александър 1988“ ЕООД гр. Девин, ул. „Бор“ № 13	№11-РД-290-00/16.07.2015 г.

Източник: РИОСВ – Смолян

ДЕПА ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

С цел осигуряване на основната инфраструктура за третиране на отпадъците, страната е разделена на региони за управление на отпадъците.

Община Девин е включена в регион Доспат. Общината е член на РСУО-Доспат, като оператор на Регионалното депо е община Доспат съгласно издадено комплексно разрешително № 328 – Н1/2019 г. Събраните ТБО се транспортират до регионалното депо.

Поради планинския характер на територията на Община Девин, събирането на битовите отпадъци се извършва с малки сметосъбиращи автомобили.

Това налага претоварване на отпадъците, от Площадка за претоварване на битови отпадъци находяща се в Девин, УПИ VI, кв. 96 по плана на гр. Девин, местност „Старо село – Забрал“ до Регионално депо за неопасни отпадъци в с. Барутин, Община Доспат.

ИНФРАСТРУКТУРА ЗА ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ

На територията на Община Девин няма депо за строителни отпадъци. Една част от отпадъците се депонират на регионалните депа за неопасни отпадъци, а другите се оползотворяват.

ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА УТАЙКИТЕ ОТ ГПСОВ

На територията на община Девин има четири малки селищни пречиствателни станции за отпадъчни води – ПСОВ с. Селча I и II – 2 бр., ПСОВ с. Триград и ПСОВ с. Грохотно. През 2015 г. са въведени в експлоатация, но не работят ефективно особено тази в с. Грохотно. Отпадните води се заустват директно в реките, както и в септични ями.

Има проектна готовност за изграждане на пречиствателна станция в гр. Девин.

Основни изводи:

- Функционира депо за неопасни отпадъци към „Регионална система за управление на отпадъците в регион Доспат“;
- Изграден са два вида инсталации за компостиране и инсталация за предварително третиране;
- Регион Доспат разполага със съоръжения в експлоатация, които покриват дейностите по депониране на биоотпадъци;
- Община Девин е добре обезпечена със съдове за смесени битови отпадъци.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

1.9. АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Предмет на анализа са приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците на територията на община Devin.

Извършването на анализа отговаря на следните въпроси:

- Има ли установени практики по предотвратяване на отпадъците в общината?
- Има ли планирани и приложени административни мерки, които са стимул за физическите и юридическите лица да прилагат предотвратяване на отпадъците?

Информационно обезпечаване на анализа

- информация за проекти на местно ниво, насочени към предотвратяване на отпадъците;
- преглед на нормативните актове на местно ниво, с цел установяване на наличието на подходящи условия, стимулиращи прилагане на предотвратяването на отпадъците.

Приложени мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците

Мерки и проекти по предотвратяване на отпадъците са сравнително нови за общините. Съгласно предходният програмен документ – ОПУО 2014-2020 г. са набелязани следните мерки за изпълнение:

- За намаляване на генерираното количество производствени отпадъци – създаването на информационна база – регистър на действащите и планираните на територията на общината производствени и търговски дейности и въвеждането на задължение за годишно отчитане на генерираните от тях отпадъци. За общинската администрация остава анализа на количествената тенденция и съвместна работа с предприятията за намаляване на генерацията им.
- За отпадъците от населението, разумната алтернатива е създаването съвместно със социалните организации на програми за създаване на мрежи за разпределяне на дрехи и пособия за повторна употреба от социално слабите жители на общината. Приемането им би могло да се организира на общинска площадка за разделно приемане на отпадъци от населението с център за подготовката им за повторна употреба.

Набелязаните мерки не са изпълнени поради следните причини:

- Липса на нормативни основания за изискване на информация от страна на общината относно количествата генерирани отпадъци на нейна територията. Съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове не са вменени подобни правомощия на кмета, в т.ч. и на общинска администрация, което възпрепятства регулирането на тези правомощия и на местно ниво;

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

- Не е проявено желание от страна на социалните организации за създаване на мрежи за разпределяне на дрехи и пособия за повторна употреба.

Добра практика от България по предотвратяване образуването на отпадъците, вкл. на хранителни отпадъци, е следната: Администрацията на община Бургас разработва „План за ограничаване употребата на пластмасови продукти за еднократна употреба“. Целта е да се направят обстойно обследване за използваните в общинската администрация, общинския съвет, общинските предприятия и общинските търговски дружества пластмасови продукти за еднократна употреба, да се направят технически и финансово-икономически анализи за ограничаване и премахване използването на пластмасови продукти за еднократна употреба и да се изготви план с мерки, които да се приложат в организации под контрола на община Бургас за предотвратяване образуването на пластмасови отпадъци. Решението на Общинския съвет е взето по предложение на общински съветници от Общински съвет Бургас през месец ноември 2018 г. и е със следното съдържание: „Възлага на администрацията на Община Бургас да изготви план за ограничаване употребата на пластмасови продукти за еднократна употреба в сградите и помещенията, в които се извършват дейности на Общински съвет – Бургас и Общинска администрация – Бургас, общинските предприятия и търговски дружества с общинско участие.“

Практиката е приложима и за територията на община Девин.

Добра практика за предотвратяване образуването на отпадъците е чрез създаване на интернет страници или разпространението на такива, чрез които да се представя интересна, полезна и достъпна за гражданите и други заинтересовани страни информация за управлението на отпадъците, спазвайки йерархията за управлението им. Примерите са многобройни. Сред тях на европейско ниво може да се посочи интернет-страницата на Европейската комисия „Готови ли сте за промяна? Изкусителната сила на пластмасовите продукти за еднократна употреба“: <https://www.bereadytochange.eu/bg/>, или Европейска комисия - Околна среда – отпадъци – предотвратяване - https://ec.europa.eu/environment/topics/waste-and-recycling/waste-framework-directive_en.

На ниво национални институции може да се посочи интернет-страницата на Министерство на околната среда и водите, където на ниво отпадъци има полезна информация за специфичните потоци отпадъци: <https://www.moew.government.bg/bg/otpaduci/>.

Основни изводи:

- Намаляването на използването на продукти за еднократна употреба от пластмаса е широко застъпена практика в България и нейното прилагане трябва да продължи, а обхватът ѝ да се разшири. Особено силен ефект би имало, ако тази мярка се прилага масово в детските градини и училищата;
- Продажбата на стоки в насипно състояние или в контейнери/буркани/кутии за многократна употреба, напр. стъклени, е добра практика, която може да се

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

организира съвместно, както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители;

- Необходими са действия в посока повишаване капацитета на общинска администрация по отношение на нормативните изисквания, процесите и практиките по предотвратяване образуването на отпадъци;
- Необходимо е повишаване на информираността на населението за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация;
- Създаването на партньорства между институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да се насърчава;
- Предоставяне на компостери за домашно използване на домакинствата в общината.

**1.10. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В
ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ
ДЕЙСТВИЕТО ИМ**

Такса за битови отпадъци е икономически инструмент, който трябва да материализира прилагането на принципа „замърсителят плаща“ по отношение на домакинствата и фирмите, генериращи битови отпадъци. Понастоящем, обаче, тя се определя като промил върху данъчната/отчетната стойност на имотите и не е обвързана с количеството на генерираните от лицата отпадъци. Анализът и оценката показват, че бизнесът заплаща в пъти повече на 1 тон генериран отпадък спрямо населението т.е. такса битови отпадъци понастоящем не изпълнява ролята си на икономически инструмент. През 2017 г. със ЗИД на ЗМДТ влизат в сила нови изисквания по отношение определянето на размера на такса битови отпадъци с цел превръщането на таксата в истински икономически инструмент. Поради липсата на информационна осигуреност и капацитет от страна на общините да въведат новите промени, стартовата дата на новите изисквания беше отлагана няколко пъти. В Държавен вестник, бр. № 14/17.02.2021 г. се обнародваха промени в Закона за местните данъци и такси, съгласно които новите основи за изчисляване на таксата ще се прилагат от началото на втората година след публикуване на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г.

Обезпеченията по чл. 60 и отчисленията по чл. 64 от ЗУО са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на директно депонираните отпадъци и акумулиране на финансови ресурси за закриване и рекултивация на депата за отпадъци след изчерпването на техния капацитет.

Размерът на отчисленията по чл. 64 на 1 тон отпадък нараства с всяка изминала година. Анализът на данните за постъпленията от отчисленията показва доказаната ефективност на този инструмент.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

1.11. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ

Всички дейности по третиране на отпадъците в общината се извършват от общинската администрация по предварително направени разчети.

Приходите, които постъпват към общината от такса битови отпадъци са от домакинствата и юридическите лица. Паричните потоци са описани в следващата таблица.

Таблица 12. Приходи от такса – битови отпадъци за периода 2015-2021 г.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.):	572	617	654	709	682	710	778

Източник: Община Devin

Таблица 13. Разходи за управление на дейностите с отпадъци, които са направени за периода 2017-2020 г.

Година	2017	2018	2019	2020
Общо разходи (хил. лв)	491	545	605	708
Общо разходи за възнаграждения, социални осигуровки и надбавки на персонала	247	253	207	203
За събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до инсталации и съоръжения за третирането им, както и осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци, с изключение на разделното събиране, предварителното съхраняване и транспортирането на битовите отпадъци, попадащи в управлението на масово разпространени отпадъци по Закона за управление на отпадъците - за услугата по чл. 62, т. 1 от ЗМДТ	225	264	135	173
За третиране на битови отпадъци, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци - за услугата по чл. 62, т. 2 от ЗМДТ	0	0	235	322
За поддържане на чистотата на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места и селищните образувания в общината, предназначени за обществено ползване - за услугата по чл. 62, т. 3 от ЗМДТ	19	28	28	10

Източник: Община Devin

Средствата за управление на дейностите по събиране, транспортиране, депониране и обезвреждане на отпадъците, както и отчисленията, които общината прави съгласно ЗУО, се набират от такса „Битови отпадъци“. До настоящия момент таксата се определя на база утвърден промил върху стойността на данъчната оценка за жилищните

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

имоти и върху по-високата между отчетната стойност и данъчната оценка за нежилищните имоти.

- Разходите за управление на отпадъците имат най-висок дял в общите разходи за опазване на околната среда (като този дял непрекъснато нараства) и изпреварват всички останали сектори на околната среда;
- Основните разходи, които се правят за управление на отпадъците, са сметосъбиране и сметоизвозване;
- Главните източници за финансиране на оперативните разходи за управление на битовите отпадъци са собствените средства и постъпления от такса за битови отпадъци;
- Водещият източник за финансиране на инвестиционните разходи за управление на МРО са собствените средства на организациите по оползотворяване;
- Останалите средства за третиране на битовите отпадъци се осигуряват от целеви средства по линия на държавен бюджет, собствени средства на общината и безвъзмездно финансиране (по линия на ОПОС и ПУДООС, в т.ч. от ДБ);
- ОПОС (ПОС) е водещият източник за финансиране на публична инфраструктура в управлението на битовите отпадъци.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 ПРОГНОЗИ

Основа за изготвяне на прогнозните са изготвените анализи за съществуващото положение на дейностите по отпадъци в община Devin и получените базови данни.

Прогноза за населението

В страната, както и в областта, се наблюдава тенденция на намаляване на броя на населението, която е присъща и за община Devin.

Националният статистически институт е публикувал на сайта си прогнози за броя на населението в област Смолян. Очаква се населението в областта да намалее с 15,5% до 2030 г. (30,5% до 2040 г.).

Таблица 14. Прогнози на НСИ за област Смолян (при хипотеза за конвергентност)

Прогноза население област Смолян	2020	2025	2030	2035	2040
Общо население	103 230	95 270	87 178	79 364	71 697
Мъже	50 049	46 089	42 148	38 422	34 801
Жени	53 181	49 181	45 030	40 942	36 896

Източник: НСИ

Отчитайки, че населението в община Devin към 2020 г. е 10,2% от цялото население на областта, то следва прогнозните темпове за областта да са релевантни за община Devin.

Таблица 15. Демографска прогноза за населението в община Devin (при хипотеза за конвергентност)

2020 ²	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
10 489	9 925	9 704	9 477	9 246	9 012	8 774	8 534	8 292	8 049

Източник: Собствени изчисления

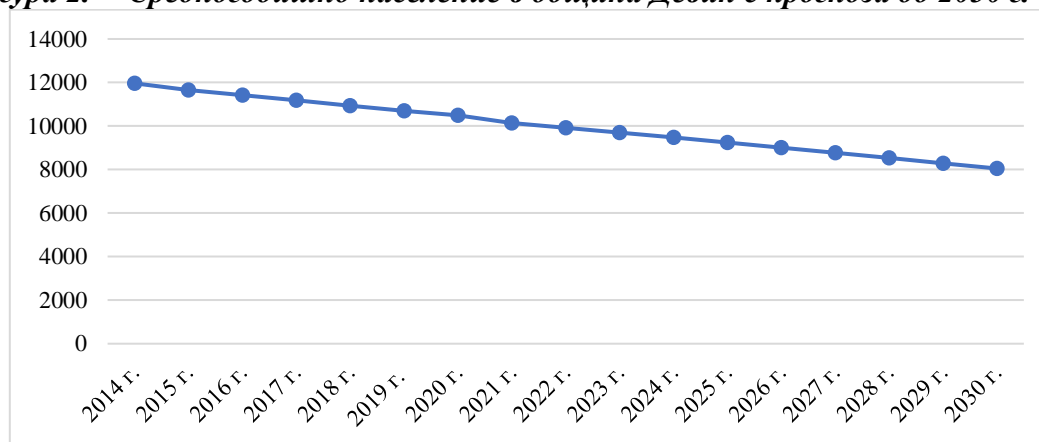
Очертава се негативна тенденция по отношение на броя на населението, тъй като статистиката в последните 5 години показва устойчиво намаляване на населението. Населението в общината ще намалее с 1 243 д. (11,8%) до 2025 г. и с 2 440 д. (23,3%) до 2030 г.

² По данни на НСИ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН

Фигура 2. Средногодишно население в община Девин с прогноза до 2030 г.

Източник: НСИ до 2020 г. и собствени изчисления от 2021 г.

Норма на натрупване (НН)

Важен показател за управлението на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението.

Нормата на натрупване на населените места от община Девин за последните шест години (2014-2020 г. включително) има повишаване. Най-ниска е била през 2015 г. – 230 кг/ж/година, а през 2020 г. достига до 312 кг/ж/година.

Видно от горните данни е, че нормата на натрупване за населените места от община Девин към 2020 г. е малко по-ниска в сравнение с населени места с аналогично население – 346 кг/ж/година.

Средното натрупване на битови отпадъци на глава от населението, като функция на икономическото развитие, ще се развива към средно количество на образуваните отпадъци, което се наблюдава днес в Европа. Тяхното нарастване не е линейно, а е по-ускорено в началото и по-забавено в края. Благодарение на техническия напредък и съзнателността на обществото, се очаква средната норма на натрупване да спре да нараства в даден бъдещ момент. Извършените проучвания в България показват, че ръстът на образуването на отпадъци е по-бавен от този на брутния вътрешен продукт (БВП) и доходите. Предполага се, че ръстът на образуването на отпадъците ще намалява слабо, но постоянно спрямо годишното нарастване на доходите (ръстът на образуването на отпадъци намалява приблизително от 30% на 10% от ръста на доходите за прогнозния период). С увеличаването на количеството отпадъци се приема, че в определен момент нормата на натрупване ще остане относително постоянна, но това се очаква да бъде за годините след 2030 г.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

Таблица 16. Прогноза за нормата на натрупване на община Devin за периода 2022-2028 г., кг/ж/година

Година	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население	9 925	9 704	9 477	9 246	9 012	8 774	8 534
Норма на натрупване кг/жител	252	250	247	245	242	240	237

Източник: Собствени изчисления

Прогнозата за нормата на натрупване е с тенденция за намаляване спрямо базовата 2020 г. с оглед очакванията за увеличаване на благосъстоянието на населението и потреблението на територията на община Devin.

Определяне на количествата образувани отпадъци на територията на община Devin и прогнозиране при отчитане на морфологичния състав

След като е изчислена нормата на натрупване и е налична прогноза за населението, която отговаря на съвременните тенденции в демографско отношение, е прогнозирано и количеството на генерираните битови отпадъци за периода до 2028 г.

На база направените прогнози за:

- Броя на населението на територията на община Devin,
- Нормата на натрупване за програмния период, изчисляваме очакваното количество битови отпадъци от територията на общината.

Таблица 17. Прогнозно количество битови отпадъци за община Devin

Година	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население	9 925	9 704	9 477	9 246	9 012	8 774	8 534
Норма на натрупване кг/жител/г	252,2	249,6	247,1	244,7	242,2	239,8	237,4
Количество битови отпадъци, т/г	2 503	2 422	2 342	2 262	2 183	2 104	2 026

Източник: Собствени изчисления

Прогнозираното количество на генерираните битови отпадъци за периода до 2028 г. се намалява в съответствие с прогнозата за намаление на нормата за натрупване, както и намаляващото население, и вследствие от предприетите мерки на общината за предотвратяване на образуването на битовите отпадъци и допускането, че нормата на натрупване в общината ще е по-малка от нарастването на БВП в страната.

Морфологичен състав на битовите отпадъци

Прогнозата за количествата на образувани отпадъци е изготвена съгласно собствените изчисления, изготвени на база утвърдената актуализирана Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъците и посочената по-горе прогноза за количеството образувани отпадъци при хипотеза, че морфологичният състав

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА ДЕВИН**

остава постоянен, количествата от всеки вид отпадък се променят с промяната на нормата на натрупване и броя на населението.

Таблица 18. Прогноза за количествата на образувани отпадъци съгласно морфологичния им състав за община Devin в тона

Година	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Генерирани отпадъци	2 503	2 422	2 342	2 262	2 183	2 104	2 026
Хранителни	225	218	211	204	196	189	182
Хартия	125	121	117	113	109	105	101
Картон	125	121	117	113	109	105	101
Пластмаса	275	266	258	249	240	231	223
Текстил	100	97	94	90	87	84	81
Гума	75	73	70	68	65	63	61
Кожа	75	73	70	68	65	63	61
Градински	526	509	492	475	458	442	425
Дървесни	200	194	187	181	175	168	162
Стъкло	150	145	141	136	131	126	122
Метали	100	97	94	90	87	84	81
Инертни >4 см	150	145	141	136	131	126	122
Опасни	50	48	47	45	44	42	41
Други	100	97	94	90	87	84	81
Ситна Фракция <4см	275	266	258	249	240	231	223

Източник: Собствени изчисления

Целевата прогноза до 2028 г. показва, че и след приключване на този програмен период като най-голям % от общите отпадъци, насочени към регионалната инсталация, остават градинските отпадъци.